

Програма за развитие на селските райони 2007 – 2013

Мярка 214: „Агроекологични плащания”

Цели на мярката

Главната цел на НАЕП е да поощри въвеждането на природосъобразни методи на земеделско производство. НАЕП ще представи агроекологични плащания на земеделските стопани, които доброволно обработват земеделските си земи по начин, опазващ околната среда и по този начин предоставят ползи на цялото общество.

Специфични цели

- Увеличаване на разбирането и знанията на земеделските стопани за въздействието (положително и отрицателно) на селскостопанските практики върху околната среда, особено по отношение на управлението на почвите и водите и опазването на биоразнообразието.
- Поощряване използването на екологичното планиране в практиките за управление на земеделските стопанства, напр. въвеждането на многогодишен план за управление на хранителните вещества и план за сеитбообръщение.
- Подкрепа за развитието на биологичното земеделие като екологосъобразен метод на селскостопанско производство, който е и икономически изгоден.
- Съхраняване на генетичното разнообразие чрез подкрепа за опазването на застрашени от изчезване местни породи, важни за селското стопанство, и традиционни сортове от земеделски култури особено, когато те предоставят допълнителни екологични ползи за обществото.
  - Съхраняване на биоразнообразието чрез насърчаване на опазването на обработваеми земи с висока природна стойност (полу-естествени местообитания), които са застрашени в случай на промяна на начина на земеползване, интензификация на
  - производството и/или изоставянето им, включително и чрез подкрепа за традиционните животновъдни практики в определени територии.
- Поддържане и възстановяване на традиционния селскостопански ландшафт и характеристики на ландшафта, които имат културна, природна или екологична стойност, особено по отношение на биоразнообразието.
- Запазване на почвените и водните ресурси, включително в районите, които са засегнати от силна ерозия или са застрашени от замърсяване с хранителни вещества (напр. в нитратно уязвимите зони) или от други форми на замърсяване от селскостопански източници.
- Подпомагане на земеделските стопани, които доброволно поемат задължение да управляват земеделски земи в местата по Натура 2000 в съответствие с целите и изискванията на Директивите за птиците и местообитанията, преди въвеждането на законови задължения по управлението на тези земи.

Обхват и направления

Мярката се състои от 5 под-мерки, всяка от които включва серия от направления, тясно свързани със специфичните цели, посочени по-горе. Прилагането на под-мерките и направленията, включени в мярката, ще се извършва поетапно, в съответствие с екологичните приоритети, възможностите за прилагане.

Прилагането ще започне със следните направления:

- Биологично земеделие (БЗ):
  - биологично растениевъдство;
  - биологично пчеларство.
- Управление на земеделски земи с висока природна стойност (ВПС):
  - възстановяване и поддържане на недоизпасани затревени площи с ВПС;
  - възстановяване и поддържане на преизпасани затревени площи с ВПС;
  - поддържане на местообитанията на защитени видове в обработваеми земи, разположени в орнитологични важни места.
- Поддържане на характеристики на ландшафта
  - традиционно отглеждане на овощни култури.
- Традиционно животновъдство:
  - опазване на застрашени от изчезване местни породи, важни за селското стопанство;
  - традиционни практики за сезонна паша (пасторализъм).
- Опазване на почвите и водите:
  - въвеждане на сеитбообръщение за опазване на почвите и водите;
  - контрол на почвената ерозия.

Бенефициенти и общи изисквания към тях

Земеделски стопани – физически или юридически лица.

Общи изисквания към бенефициентите:

- Всички земеделски стопани (физически лица, еднолични търговци или юридически лица), които участват в мярката, трябва да поемат писмено задължение да прилагат избраното от тях агроекологично направление или комбинация от агроекологични направления за срок от 5 години.
- Да бъдат регистрирани в ИСАК.

Всички земеделски стопани, участващи в мярката и получаващи агроекологични плащания, трябва да спазват на територията на цялото стопанство:

- условията за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние, одобрени със Заповед № РД 09-293/04.05.2007 на Министъра на земеделието и продоволствието, изменени със Заповед РД 09-683/26/10.2007г. и в съответствие с чл. 4, чл. 5 и Приложения III и IV на Регламент (ЕО) 1782/2003 и други задължителни изисквания, установени с националното законодателство или определени в Програмата (Анекс 5 (Приложение 1 към мярка 214);
- Минималните изисквания по отношение на минералните торове и продуктите за растителна защита (Анекс 5 (Приложение 2 към мярка 214).

Минимална площ за участие в агроекологичната мярка е 0,5 ха. От това изискване се допускат следните изключения:

- За направление „Традиционно отглеждане на овощни култури” – 0,3 ха;
- За направление „Биологично растениевъдство” – за култивирани гъби; оранжерийни култури; посевен и посадъчен материал – 0,1 ха;
- За направление „Биологично пчеларство” и двете направления от под-мярка „Традиционно животновъдство (Опазване на застрашени от изчезване местни породи, важни за селското стопанство”, „Традиционни практики за сезонна паша (пасторализъм)” – не се изисква минимален размер на земята. За дейността „Биологично пчеларство” бенефициентът трябва да има най-малко 20 пчелни семейства (кошера).
- За поддържане на местообитанията на защитени видове в обработваеми земи в ОВМ – 0,3 ха.

Всички бенефициенти трябва да поемат задължение да преминат основно агроекологично обучение по време на първите 2 години от прилагането на избраната от тях агроекологично направление или да докажат опит в прилагането на агроекологичните направления, които са решили да прилагат. Обучението ще се финансира по мярка 111 „Обучение и информационни дейности”. По същата мярка може да се предлага и допълнително доброволно обучение за повишаване капацитета и уменията на селските стопани по прилагането на специфични дейности, например биологично растениевъдство. Бенефициентите по мярката „Агроекологични плащания” ще бъдат считани за приоритетна целева група на мярката за обучение.

Целта на участието на земеделските стопани в основното агроекологично обучение по мярка 111 е:

- да се повиши познанието и разбирането по основните елементи на околната среда (почви, води, климатични промени, опазване на био - разнообразието);
- да се предостави допълнителна информация за избраните от тях под – мерки и направления и да се повиши разбирането им за прилагането на изискванията по управление и други изисквания за съответната дейност;
- да се представи информация на земеделските стопани за мониторинга на резултатите от прилагането на агро – екологичната дейност, която те са избрали.
- В периода 2007-2009 г. земеделските стопани ще имат възможността да се възползват и от мярка 143 „Консултантски дейности и съвети в земеделието в България и Румъния” за:
- избор на най-подходящите направления или комбинация от направления за техните стопанства;
- съдействие за успешна подготовка на документите за кандидатстване по мярката.

Под – мярка 1: Биологично земеделие (БЗ)

Екологични цели

- Увеличаване на площите, върху които се прилага метода на биологичното производство, и на броя на биологичните стопанства;
- Насърчаване създаването и развитието на различни системи за биологично производство;
- Насърчаване на по-„балансираните” системи на биологично производство, основани на сеитбообръщение и смесени стопанства (с растениевъдна и животновъдна насоченост);
- Да се поддържат балансираните екосистеми и да се опазват почвените, водните и енергийните ресурси;
- Да се подобри ландшафта в селските райони, като се поддържа биологичното разнообразие и се опазват естествените местообитания, което също допринася за привлекателността на селските райони за населението;
- Да се повиши осигуреността на семена и посадъчен материал, произведени по методите на биологичното производство.

Географско покритие

Цялата територия на България

Очаквано въздействие

Да се изпълнят две от стратегическите цели на Националния план за развитие на биологичното земеделие в България в периода 2007 -2013г.

- към 2013г. 3% от всички продадени в България хранителни продукти, да бъдат биологични;
- към 2013г. 8% от използваната земеделска земя да бъде обработвана по метода на биологичното земеделие.

Нива на плащане

Методологията за изчисляване на нивата на плащане е представена в Анекс 3, Приложение 3 към мярка 214. Нивата на компенсаторни плащания за ха годишно са:

- Полски култури, вкл. фуражни:
  - биологични – 155 Евро/ха
  - в преход – 181 Евро/ха*
- Ливади и пасища:
  - биологични – 82 Евро/ха
  - в преход – 82 Евро/ха*
- Зеленчуци (вкл. култивирани гъби и картофи):
  - биологични -357 Евро/ха
  - в преход - 483 Евро/ха*
- Трайни насаждения, лозя и маслодайна роза
  - биологични – 418 Евро/ха
  - в преход – 505 Евро/ха*
- Ароматни и медицински растения:
  - биологични - 267 Евро/ха
  - в преход – 340 Евро/ха*
- Пчеларство :
  - биологични – 11.5 Евро/пчелно семейство;
  - в преход – 11.5 Евро/пчелно семейство”

* Плащания за периода на преход към биологично земеделие могат да бъдат получавани от земеделските стопани за период, не по-дълъг от определения в Регламент(ЕО) 2092/91

Под – мярка 2: Управление на земеделски земи с висока природна стойност (ВПС)

- **Направления: Възстановяване и поддържане на Недоизпасани затревени площи с ВПС (ВПС 1) и преизпасани затревене площи с ВПС (ВПС 2)**

Екологични цели

- Предотвратяване на бъдещата загуба на съобществата с висока природна стойност в затревените площи, причинено от превръщането им в обработваеми земеделски земи или преизпасването им;
- Запазване и поддържане на затревени площи с висока природна стойност и свързаните с тях видове чрез насърчаване или възстановяване на традиционните практики за управление на полу-естествените затревени площи;
- За тревните площи в защитените територии – ще допринесе за изпълнението на плановете за управление в защитените територии и за запазване на благоприятния консервационен статут на местата от Натура 2000, преди да са влезли в сила задължителните ограничения, наложени от плановете им за управление;
- Принос към постигането на благоприятен консервационен статут за местата по Натура 2000 извън защитените територии, преди да са влезли в сила задължителните ограничения, наложени от плановете им за управление;
- Да се опазва биологичното разнообразие и да се осигури защита, поддържане и възстановяване на благоприятния статут на местообитанията и на популациите на птиците;
- Насърчаване на традиционни начини на косене, без тежки машини.

Географско покритие

Затревените площи в земеделските земи с ВПС (ЗЗВПС) съгласно Анекс 5 Приложение 4 към мярка 214. Когато част от физическия блок е определен като ЗЗВПС, могат да се прилагат задълженията на ВПС 1 или ВПС 2 на територията на целия физически блок (цялата площ на физическите блокове, определени като земи с ВПС е около 1 138 981 ха).

Изисквания по управлението

Ще се прилагат две направления:

- ВПС1 -Възстановяване и поддържане на недоизпасани затревени площи с ВПС
- ВПС2 -Възстановяване и поддържане на преизпасани затревени площи с ВПС

Размер на плащанията

Методологията за изчисляване нивата на плащания е представена в Анекс 5 (Приложение 3 към мярка 214)

Нивата на компенсаторни плащания за ха годишно са:

- ВПС 1 –97 евро/ха
- ВПС 2 –155 евро/ха

➤ Направление ВПС 4: Поддържане на местообитанията на защитени видове в обработваеми земи в орнитологично важни места /ОВМ/ - ВПС 4

Практически цели

Да се опазва биологичното разнообразие и да се осигури защита, поддържане и възстановяване на благоприятния статус на местообитанията и на популациите на птиците по време на размножителния им период, зимуването или миграцията им. Обработваемите земи, попадащи в ОВМ, обхващат приблизително 4,6% от територията на България. Те включват важни миграционни пътища, като Виа Понтика, и са много важни за изхранването на птиците. Земеделските стопани в тези райони обаче могат да претърпят съществени загуби в добивите заради птиците.

Географско покритие

Всички обработваеми земеделски земи, определени като ВПС (около 360 000 ха). Ако повече от 50% от обработваемата земя на физическия блок е определена като ВПС, целият блок е избираем за подпомагане, като обработваема земя с ВПС. Ако по – малко от 50% от физическия блок е определен като обработваема земя с ВПС, физическият блок не е избираем за подпомагане.

Изисквания по управлението

Земеделските стопани могат да изберат една или комбинация от няколко от следните дейности:

- Да се оставят малки по размер, разорани, но незасети, площи с размери 4x4 м, в посевите с есенни култури (есенници), като на всеки хектар има по 4 квадрата с определените по-горе размери – приложимо за площи с интензивно земеделие, в които се хранят зимуващите гъски и други целеви видове като чучулигата (*Alaudidae*);
- Да се оставя зимна покривка на полетата, предназначени за засяване с пролетни култури;
- Да се оставят на 5 годишен ротационен принцип некултивирани и неразорани площи („приятелска” за дивата природа угар) за период от две години, в земеделски земи с интензивно монокултурно производство. Тези площи трябва да бъдат 10-20% от площта, с която земеделският стопанин кандидатства, но не по-малки от 1 ха, и да бъдат цялостни, нефрагментирани парчета земя, с по 1 м свободна от растителност ивица по границите, която да се разоравя 2-3 пъти годишно (но не между март и юли), с цел предпазване разпространението на плевели в прилежащите култури;
- Да не се прибира реколтата по-рано от 31 юли в площи с гнезда на ливадния блатар (*Circus rufargus*);

- Да не се използват пестициди (вкл. родентициди от второ поколение) и минерални торове, освен за локализирано третиране срещу инвазивни плевели, например селективна употреба на някои хербициди като Фуазифоп-П-бутил (през март за подтискане на инвазивните видове в затревените площи и угарите).

Размер на плащанията

- Незасети площи с размери 4x4 м: 20 Евро/ха;
- Зимна покривка на полетата, предназначени за засяване с пролетни култури: 61 Евро/ ха;
- Ротационен принцип от некултивирани и нразорани площи за период от 2 години: 102 евро/ха;
- Не прибиране на реколтата по – рано от 31 юли в площи с гнезда на ливадния блатар (*Circus pygargus*): 31 Евро/ха;
- Не използване на пестициди; 58 Евро/ха;
- Методологията за изчисляване на плащанията е представена в Анекс 5 (Приложение 3 към мярка 214)

Под – мярка: 3 Поддържане на характеристиките на ландшафта

Екологични цели

- Запазване и поддържане на традиционни овощни сортове, които имат национално и международно значение за опазването и подобряването на генетичното разнообразие, културното наследство, ландшафта или био-разнообразието;
- Подпомагане поддържането на екстензивно отглеждани овощни градини с традиционни сортове, в това число и на тези, които понастоящем не се управляват на търговска основа и са важни за съхраняването на ценни диви местообитания, характерен ландшафт и обекти на културното наследство в планинските и полупланински райони;
- Опазване на овощни градини от традиционни местни сортове.

Географско покритие

Традиционни овощни градини на територията на цялата страна, които имат следните характеристики:

- Управляват се екстензивно;
- Състоят се от възрастни овощни дървета (по-стари от 25 г.);
- Представяват смес от различни видове и/или стари местни сортове;
- Състоят се от дървета, заемащи голямо пространство, но разположени едно от друго на разстояние, не повече от 10 м. За граници на традиционната овощна градина се приемат и отстоянията от 10 м от последните дървета. (Единични овощни дървета извън овощната градина, макар и в рамките на стопанството, не се считат за част от нея и няма да бъдат обект на подпомагане). Изключение се допуска само за орехите и някои сортове високостеблени череша, за които може да се приеме отстояние между отделните дървета, но не по-голямо от 15 м;
- Притежават постоянно или почти постоянно затревени прилежащи площи, използвани и за паша. Това тревно покритие може също да е старо и богато на видове.

Очаквано въздействие

Поддържане на традиционния ландшафт, предотвратяване на интензивното управление на овощните градини и замяната на традиционни овощни сортове с нови високодобивни сортове. Поне 11 000 ха от традиционни овощни насаждения, вкл. с черупкови видове (орех, бадем), което ще доведе до съхранение на поне 50% от сортовете в Официалната сортова листа.

Размер на плащанията

Методологията на изчисление е представена в Анекс 5, Приложение 2 към мярка 214. Годишното плащане е: 131 Евро/ха.

Под – мярка 4: Опазване на почвите и водите (ПВ)

➤ **Направление: Въвеждане на сеитбообръщение за опазване на почвите и водите**

Екологични цели

- Да се поощрява въвеждането на устойчиви сеитбообръщения, които включват растителна покривка през зимата и бобови култури (бобови, соя, люцерна, детелина);
- Подпомагане на планирането на сеитбообръщение и изготвянето на баланси на хранителните вещества (в т.ч. съхранението и използването на оборския тор);
- Поощряване на използването на сеитбообръщение, разработено в съответствие със специфичните критерии за а) контрол на почвената ерозия и б) намаляване на загубата на био-гени (особено нитрати)

Тази мярка има двупосочен екологичен ефект – съдейства за намаляване на ерозията на почвата и за опазване качеството на водите. Оставена без растителна покривка през есента и зимата, почвата е подложена на въздействието на валежите и става уязвима на водна ерозия.

Географско покритие

Всички райони на България, където се отглеждат полски култури и могат да се използват сеитбообръщения – приоритет ще се дава на земеделските стопани в нитратно уязвимите зони (НУЗ).

Изисквания по управлението

Земеделските стопани ще бъдат задължени:

- Да се взимат проби и да се извършват почвени анализи за установяване на запасеността на почвата с N, P, K ;
- Да подготвят 5-годишен план за управление на хранителните вещества, с помощта на консултант или квалифициран агроном;
- Да поддържат зимна растителна покривка на минимум 50% от цялата земеделска площ в сеитбообръщението;
- Да прилагат четириполно сеитбообръщение;
- Да не разорават почвата преди 1-ви април.

Размер на плащанията

Методологията на изчисление е представена в Анекс 5, Приложение 3 към мярка 214.

Годишното плащане е: 76 Евро/ха

➤ **Направление: Контрол на почвената ерозия (ПВ 2)**

Екологични цели

- Подпомагане на земеделски стопани за планиране или прилагане на подходяща програма от мерки за значително намаляване на риска от водна и ветрова ерозия върху „компактни” блокове земя (т.е. приоритет ще се дава на разположени в съседство парцели в района на един и същ речен басейн);
- Намаляване на почвеното замърсяване;
- Предотвратяване на деградационните процеси в земеделските земи, застрашени или засегнати от ерозия;
- Принос към опазването, възстановяването и подобряването на почвеното плодородие и екологичните функции на почвения слой.

Географско положение

Това направление ще се прилага на цялата територия на България, но преимущество ще се дава на прилагането му в общини, в които земеделските земи (обработваеми земи, пасища, овощни градини и/или лозя) са средно или силно засегнати от ерозия.

Изисквания по управлението

Земеделският стопанин може да избере да прилага една или повече от изброените по-долу дейности:

- Създаване на тревни буферни ивици, с ширина 8 м, разположени перпендикулярно на склона и отстоящи на разстояние 20-80 м една от друга, в зависимост от, типа почва,

- наклона и други фактори. Тези ивици трябва да покриват между 10 и 30% от обработваемата площ;
- Въвеждане на почвозащитни предкултури;
- Изграждане на оттокоотвеждащи бразди – ориентирани перпендикулярно на склона, на разстояние 20-40 м една от друга;
- Поясно редуване на културите - перпендикулярни на склона и с ширина 30-100 м с различни окопни култури, засадени по контурите;
- Превръщане на обработваеми земи в пасища;
- Извършване на подобрителни мероприятия в пасищата - разчистване от камъни и частично подсяване и торене на пасищата, което в някои райони носи и икономически ползи;
- Извършване на противоерозионни мероприятия в междуредия на лозя и овощни насаждения - за по - голям достъп до слънчева светлина, редовете на овощните култури и лозята са ориентирани успоредно на наклона, което е в противоречие с правилата за предотвратяване на ерозията. В такива случаи се правят специални оттоко-адържащи бразди с дълбочина 20 - 25cm и ширина, равна на захвата на използваната техника

Размер на плащанията

Методологията на изчисление е представена в Приложение 3 към мярка 214.

Нивата на компенсаторни плащания годишно са:

- Въвеждане на почвозащитни предкултури – 74 евро/ха
- Поясно редуване на културите - 32 евро/ха
- Създаване на тревни буферни ивици – 27 евро/ха
- Изграждане на оттокоотвеждащи бразди - 26 евро/ха
- Извършване на противоерозионни мероприятия в междуредия на лозя и овощни насаждения -103 евро/ха
- Превръщането на обработваеми земи в пасища - 192 евро /ха
- Извършване на подобрителни мероприятия в пасищата – 51 евро/ха

Под – мярка 5: Традиционно животновъдство

➤ Направление: Опазване на застрашените местни породи (Ж 1)

Екологични цели

- Поддържане на генетичните ресурси чрез увеличаване броя на животните за разплод от местни традиционни породи, които са застрашени от намаляване в бъдеще, а в някои случаи, дори могат да бъдат загубени за земеделието.
- Подпомагане на местните традиционни породи, които са добре адаптирани към суровите условия на планинското земеделие и имат потенциала да изиграят важна роля в поддържането на традиционните системи за паша в планинските и полупланинските райони.
- Опазване на генетичните ресурси, естествено адаптирани към местните и регионални условия.

Географско покритие

Цялата територия на България

Изисквания по управлението

Застрашените от изчезване местни породи, важни за селското стопанство, принадлежат към следните видове :

- Говеда;
- Биволи;
- Овце;
- Кози;
- Коня;
- Свине;

Списъкът на застрашените породи е представен в Анекс 5, Приложение 3 към мярка 214. Ще се подпомагат чистопородни животни, които имат удостоверение за породна принадлежност или племенно свидетелство, издадени съгласно Закона за животновъдството.

Ще се прилагат следните изисквания за управление:

- Забранява се кръстосване на женските животни, подпомагани чрез плащания по тази подмярка – ще се подпомагат само чистопородни животни;
- Допуска се кръстосване на бракувани женски животни, по решение на Развъдната асоциация или Изпълнителната агенция по селекция и репродукция в животновъдството (ИАСРЖ)
- Спазване на развъдната програма за съответната подпомагана порода
- Водене на дневник за продажбите и закупуването на всички животни в стопанството
- Уведомяване и получаване на писмено позволение от съответната развъдна асоциация или от ИАСРЖ преди клане или продажба на всяко животно, подпомагано с плащания по тази под-мярка
- Забранява се свободното пасищно отглеждане на свинете извън регламентираните за тази цел места
- Стриктно спазване на законовите изисквания за хуманно отношение към животните и препоръките и техническите съвети на регионалните звена и съответните служби по отношение на хуманното отношение към животните, подпомаган исплащания по тази мярка

Размер на плащанията

Методологията на изчисление е представена в Приложение 3 към мярка 214.

Годишните размери на компенсаторните плащания са:

- Говеда и биволи – 200 евро/ ЖЕ
- Коня – 200 евро/ ЖЕ
- Овце и кози – 165 евро/ ЖЕ
- Свине – 122 евро/ ЖЕ

➤ Направление: Традиционни практики за сезонна паша на животните (пасторализъм) (Ж 2)

Екологични цели

- *Подкрепа на традиционните практики на сезонна паша на животните в полу-естествените пасища с висока природна стойност в определените планински райони, използвайки традиционни методи за отглеждане на животните;*
- Превръщане на пашата в средство за опазване и поддържане на местообитанията и видовете във високопланинските райони;
- Да се насърчи използването на високопланинските пасища от традиционни породи животни, адаптирани към тези условия;
- Насърчаване използването на каракачански кучета като ефикасен и екологосъобразен метод за защита на домашните животни от нападение на едри хищници (вълци, мечки, чакали и рисове);
- Да се съхрани био - разнообразието в специфичните планински райони.

Географско покритие

Тази подмярка ще се прилага само за пилотни райони, подходящи за развитие на пасторализма, където:

- съществуват големи територии с изоставени планински пасища;
- има едри хищници, които нападат селскостопанските животни;
- съществува възможност за сключване на договори за паша между земеделските стопани/овчарите и собствениците на пасищата – т.е. дирекциите на националните паркове.

Националните паркове Пирин и Централен Балкан ще бъдат първите пилотни райони. Най-важните характеристики на тези два парка са:

- съществуването на земеделски стопани/овчари, които все още практикуват традиционния пасторализъм и могат веднага да се включат в тази под-мярка, което ще послужи за пример пред останалите земеделски стопани;

- наличието на активни НПО, които ще насърчават прилагането на това направление сред земеделските стопани.

Бенефициенти

Земеделски стопани, физически или юридически лица, които притежават тревопасни животни (овце, говеда или коне) и имат годишно разрешително за паша, издадено от собственика на високопланинските пасища (напр. дирекциите на националните паркове). Препоръчват се договори за минимален период от 5 години, но могат да се приемат и разрешителни с по-кратки срокове, като рискът е за сметка на бенефициента. Съществуват няколко вида собственост и практики, които могат да се подпомагат:

- Собственикът на стадото е един и той се грижи за пашата или наема овчари;
- Собствениците на стадото са няколко, които по определен ред отговарят за пашата на стадото на високопланински пасища;
- Група собственици наемат овчар/и да се грижат за стадото им.

Във всеки случай, пряк бенефициент е онзи, който е получил от дирекцията на националния парк разрешително за паша на неговата територия.

Изисквания по управлението

- Земеделският стопанин трябва да притежава най-малко или 50 овце, или 10 говеда, или 10 коня или комбинация от тях, но не по – малко от 1 ЖЕ. 1 ЖЕ може да допринесе за правилното изпасване на 1 ха планинско пасище и плащането ще се предоставя за спазване на съотношението: 1 ЖЕ = 1ха
- Земеделският стопанин/овчарят трябва да поддържа дневник на загубите на животни;
- Земеделският стопанин/овчарят трябва да пасе животните си на определените планински пасища най-малко 3 месеца от годината (напр. в периода май – октомври). Възможни са и по-кратки периоди, в зависимост от сезонните условия (напр. късна пролет и късна есен);
- Земеделският стопанин/овчарят трябва да притежава най-малко две кучета (двойка) за опазване на животните от нападения на хищници. Реалният брой на кучетата трябва да бъде пропорционален на общия брой овце или говеда, които трябва да бъдат охранявани. Двойка каракачански кучета могат да охраняват стадо от 100 овце или 30 говеда, като за всеки допълнителни 100 броя овце или 30 броя говеда е необходимо по още едно куче;
- Каракачанските кучета трябва да бъдат „работни кучета”, които са напълно приобщени към стадата овце/говеда и ги следват неотлъчно;
- За получаване на допълнителното компенсаторно плащане за паша с каракачански кучета, каракачанското куче трябва да притежава „Родословен сертификат” за произход, издаден от призната асоциация;
- Овчарите не трябва да кръстосват Каракачанските кучета, подпомагани по тази под-мярка (ще се подпомагат само чистопородни кучета). Те трябва да водят дневници за закупуването и продажбата на всички кучета.

Размер на плащанията

Методологията на изчисление е представена в Приложение 5, Приложение 3 към мярка 214. Ще бъдат предоставени следните плащания:

- 100 евро/ха (при спазване на съотношението 1 ЖЕ = 1 ха)
- 110 евро/ха с кучета (при спазване на съотношението 1 ЖЕ = 1 ха)

Нива на подпомагане

Във всеки случай, подпомагането не може да надхвърля максимално допустимите нива, определени в Регламент 1698/2005г. :

- Едногодишни култури : 600 евро/ха
- Многогодишни култури : 900 евро/ха
- Друг начинна земеползване: 450 евро/ха
- Застрашени от изчезване местни породи, важни за селското стопанство: 200 евро/ ЖЕ